

Załącznik do:
Uchwały nr XXXIX/520/10
Rady Miejskiej w Gostyniu
z dnia 30 czerwca 2010 r.

GMINA GOSTYŃ

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZIÓŁKOWO 2010 – 2017

Gostyń 2010

ODNOWA I ROZWÓJ WSI ZIÓLKOWO

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZIÓLKOWO 2010 - 2017

1. Wstęp
2. Charakterystyka wsi Ziółkowo.
3. Inwentaryzacja zasobów służąca ujęciu stanu rzeczywistego.
4. Ocena mocnych i słabych stron Ziółkowa.
5. Opis planowanych zadań w perspektywie 7 lat od dnia przyjęcia dokumentu.
6. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

1. Wstęp

CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest sformułowanie Planu Odnowy Miejscowości Ziółkowo. Plan odnowy będzie dokumentem stanowiącym podstawy decyzji podejmowanych przez organy wsi i władze Gminy Gostyń, dotyczących przedsięwzięć rozwojowych.

Plan jest także dokumentem niezbędnym przy działaniach, które będą wspierane przez środki pomocowe z Unii Europejskiej zwłaszcza w ramach działania „**Odnowa i rozwój wsi**” objętego **Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**. Plan ten ma służyć uporządkowanemu i społecznie akceptowanemu rozwojowi infrastruktury społecznej i technicznej w miejscowości Ziółkowo.

2. Charakterystyka wsi Ziółkowo.

Wieś Ziółkowo położona jest na terenie gminy Gostyń.

Gmina Gostyń położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego (wschodnia część dawnego województwa leszczyńskiego), na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych:

- droga krajowa nr 12: Łęknica – Głogów – Leszno – Gostyń – Jarocin – Kalisz Sieradz – Piotrków Trybunalski – Lublin – Chełm – Dorohusk;
- droga wojewódzka nr 434: Łubowo – Kostrzyn – Śrem – Gostyń – Rawicz (z Rawicza droga krajowa nr 5 do Wrocławia);
- droga wojewódzka nr 308: Nowy Tomyśl – Grodzisk Wielkopolski – Kościan – Kunowo;
- linia kolejowa: Jarocin – Gostyń – Leszno.

Ryc. 1. Położenie gminy Gostyń

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej teren gminy Gostyń położony jest na styku dwóch podprovincji: Pojezierzy Południowobałtyckich (mezoregion Pojezierze Krzywińskie) – część północna gminy, oraz Nizin Środkowopolskich (na granicy dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Leszczyńskiej i Wysoczyzny Kaliskiej rozdzielonych Pradolina Żerkowsko-Rydzyńską) – południowa część gminy.

Przeważającą część terenu stanowią użytki rolne, z czego 2/3 powierzchni gminy to grunty orne. Łąki i pastwiska zajmują około 10% ogólnej powierzchni, a nieco

ponad 13% lasy i tereny zadrzewione. Przez obszar gminy przepływają dwie rzeki: Kania i Obra.

Powierzchnia gminy Gostyń wynosi 136,91 km², w tym samo miasto Gostyń zajmuje powierzchnię 10,79 km², a tereny wiejskie 126,12 km². Oprócz miasta w skład gminy wchodzi 20 sołectw (Brzezcie, Czachorowo, Czajkowo, Dalabuszki, Daleszyn, Dusina, Gola, Kosowo, Krajewice, Kunowo, Osowo, Ostrowo, Siemowo, Sikorzyn, Stankowo, Stary Gostyń, Stężycza, Szczodrochowo, Tworzymirki, Ziółkowo).

Rys historyczny

Pierwsza potwierdzona wzmianka o osadnictwie na terenie dzisiejszej wsi Ziółkowo pochodzi z IV-II wieku p.n.e. Archeolodzy odkryli tu pozostałości tzw. kultury grobów kloszowych. Wieś wzmiankowana jest w źródłach od 1337 roku, kiedy to Mikołaj z Gostynia oddał mieszczanom gostyńskim połowę Ziółkowa. Kodeks Dyplomatyczny Wielkopolski podaje jednak, iż wieś Ziółkowo istniała już dużo wcześniej i wchodziła w skład parafii w Domachowie. W końcu XIV wieku właścicielem był Adam z Krajewic. W XVI stuleciu miejscowe włości dziedziczy rodzina Krajewskich, z której Stanisław, mający za żonę Annę Miaskowską herbu Bończa, córkę Jana, posiadał równocześnie Krajewice i Bodzewo, oraz Krzysztof i Sebastian, którzy w roku 1580 posiadali tu 2 ½ łana osadzonych, 1 zagrodnika i 22 owce. Być może przez krótki czas wieś należała do Bodzewskich. Z XVII wieku znamy tylko jednego dziedzica Ziółkowa, mianowicie z roku 1680 Andrzeja Kąkolewskiego. Na początku XVIII wieku dziedziczyli tu Stefan Włostowski (zm. 1721) i Marianna Włostowska (1700-1724). Włostowscy mają w 1702 roku dziecko, które podają do chrztu owczarz Maciej i Naskrętka. Od Włostowskiej w dziedziczną posesję wziął wieś tę Maciej Chyczewski (1732), lecz już w 1745 roku występuje jako dziedziczka Joanna Florentyna Kosicka. W początku XIX wieku przeszło Ziółkowo, w drodze wiana, na rodzinę Mielęckich, gdyż Marianna Kosicka wyszła za mąż za Krzysztofa Mielęckiego. W roku 1845 była podług spisu majątków właścicielką Mielęcka, lecz bliższych szczegółów o niej brak. Dłuższy czas byli tu właścicielami Zakrzewscy, z których Aureli, syn Hiacynta, był równocześnie dziedzicem Wielkich Strzelec, i Władysław Zakrzewski (1859), który majątek ten puścił w ręce niemieckie.

W 1862 roku właścicielem dóbr Ziółkowo został Niemiec Albrecht Burski, w 1874 roku Olga Burska. W latach 1883-1894 Ziółkowo pozostawało w rękach Carla Biberstein herbu Rogala, który wśród okolicznych Niemców odgrywał dość poważną rolę, będąc przewodniczącym niemieckiego towarzystwa rolniczego (Landwirtschaftlicher Verein). Następnie wieś przeszła w posiadanie rodziny Schulz. Stało się tak za sprawą Komisji Kolonizacyjnej, która wykupiła majątek z rąk polskich i odsprzedała kolonizatorowi z Niemiec H. Schulzowi. W 1899 roku właścicielem Ziółkowa został Hugo Lehmann z Drzęczewa, dzierżawca i administrator dóbr poklasztornych. W 1923 roku Ziółkowo otrzymał zięć Lehmana Emil Kirschstein z Wielkiego Lubinia w powiecie jarocińskim.

Już w 1589 roku wymieniony jest w Ziółkowie dwór i folwark. W końcu XVII wieku była we wsi karczma i mieszkał tu cieśla. W 1789 roku było tu 28 domów, browar, karczma i młyn. Wymienia się 1 chałupę o 2 gospodarzach i 14 dymów o jednym gospodarzu, 7 z ogrodem i 1 bez ziemi, natomiast w roku 1798 tylko 12 dymów. Mapa z roku 1834 wskazuje 245 dusz, cegielnię i wiatrak położony na zachód od wsi. Uwłaszczenie chłopów we wsi przeprowadzono w 1844 roku. Rok później miała wieś 26 dymów i 195 dusz, w tym 168 katolików, folwark 1 dym i 12 dusz, wszyscy katolicy. Słownik Geograficzny podaje dla wsi 6 dymów i 124 dusze, dla folwarku 27 dymów i 144 dusze.

Przed 1895 roku na terenie dominium znajdowało się 6 domów, w których mieszkały 124 osoby. W 1881 roku powierzchnia dóbr rycerskich Ziółkowa wraz z folwarkiem Ziółkówko wynosiła 364,5 ha, w tym 313,8 ha pól, 31,3 ha łąk, 8,24 ha lasów. W 1913 roku w Ziółkowie i Ziółkówku znajdowało się 31 koni, 110 krów, 162 świnie i 415 owiec, a gospodarstwo specjalizowało się w hodowli owiec.

W 1900 roku we wsi było ogółem 186 mieszkańców, w 1905 – 202 (96 mężczyzn, 106 kobiet), w 1910 roku 211 (91 mężczyzn, 120 kobiet); w majątku w 1900 roku ogółem 97, w 1905 – 104 (45 mężczyzn, 59 kobiet), w 1910 roku 118 (52 mężczyzn, 66 kobiet), w 1921 roku – 149 (70 mężczyzn, 79 kobiet).

Za czasów pruskich i w okresie okupacji Ziółkowo nosiło nazwę Holdau, a folwark Kunshof.

Założenie pałacowe w Ziółkowie usytuowane zostało przy skrzyżowaniu dróg z Krajewic, Domachowa, Rębowa i Ziółkówka. Składa się z części rezydencjonalnej i folwarcznej.

Zespół rezydencjonalny zajmuje wschodnią część założenia, a w jego skład wchodzi: pałac z dobudówką (może dawna oficyna z początku XIX wieku), oficyna (może wcześniejszy dwór) i park.

Pałac wzniesiono w 3. ćwierci XIX wieku z dobudówką (dawna oficyna?) od północy, pochodzącą z początku XIX wieku. Fasada pałacu zwrócona na zachód. Budynek murowany z cegły, podpiwniczony, dwukondygnacyjny z poddaszem, nakryty dachem czterospadowym. Zbudowany na planie prostokąta, o 2-traktowym układzie wewnątrz, z sienią na osi i salonem w tylnym trakcie. Elewacje tynkowane, od frontu późniejszy czterokolumnowy portyk z podjazdem. W elewacji południowej drugie boczne wejście do pałacu. Północna część pałacu dwukondygnacyjna, nakryta dachem czterospadowym, podpiwniczona, o tynkowanych elewacjach.

Pod koniec XIX stulecia w Ziółkowie wzniesiono budynek szkoły ewangelickiej. Świadczy to o dużej liczbie zamieszkałych tu Niemców, gdyż przede wszystkim to oni byli ewangelikami. W 1919 roku otwarto w tym budynku polską szkołę elementarną. W roku 1939 kierownikiem miejscowej szkoły był Franciszek Wawszczak, którego hitlerowcy rozstrzelali w dniu 21 października 1939 roku na rynku gostyńskim. Żona jego Mendyczanka z Domachowa pisywała kiedyś do „Kroniki Gostyńskiej”, redagowanej przez Władysława Stachowskiego.

15 stycznia 1950 roku rozpoczęła działalność Szkoła Praktyków Specjalistów w Ziółkowie, której zadaniem było przygotowywanie młodych ludzi do obejmowania stanowisk młodszych techników i brygadzystów. Nauka trwała tutaj dwa lata, przy czym w pierwszym roku słuchacze zapoznawali się ze specyfiką hodowli trzody chlewnej, w drugim zaś zdobywali wiedzę z nasiennictwa i selekcji roślin. W roku zorganizowania szkoły zdobywało w niej wiedzę 60 uczniów w dwóch oddziałach. Większość mieszkała w istniejącym przy szkole internacie. Kiedy rozwiązano szkołę, niestety, nie udało się ustalić.

GMINA GOSTYŃ

LEGENDA

- kościoły
- noclegi
- pałace, dwory
- inne zabytki
- muzea
- rezerваты
- pomniki przyrody
- szlaki rowerowe, turystyczne
- stacje benzynowe
- poczta
- policja
- Urząd Miasta i Gminy

Ziolkowo

3. Inwentaryzacja zasobów służąca ujęciu stanu rzeczywistego

Ziółkowo położone jest w południowej części Gminy Gostyń w obszarze mezoregionu: Wysoczyzny Leszczyńskiej. Wieś liczy obecnie 308 mieszkańców, w tym 145 mężczyzn i 163 kobiet. W Ziółkowie dominuje zabudowa zagrodowa i jednorodzinna. Układ przestrzenny zabudowy charakteryzuje się znaczną zwartością. Zabudowania występują głównie wzdłuż dróg, na obszarze pomiędzy drogami oraz po stronie zachodniej. Wieś zajmuje powierzchnię 373,11 ha i liczy 65 gospodarstw rolnych.

Wieś posiada wodociąg długości 4.095 mb, do którego podłączone jest 65 gospodarstw i który zaspokaja potrzeby mieszkańców. We wsi znajduje się również sieć kanalizacji sanitarnej o długości 4.568 mb, Długość przyłączy wynosi 606 mb. Sieć wodociągowo-kanalizacyjna należy do gminy Gostyń.

Na terenie wsi znajduje się sieć gazowa o długości 3.472 metrów.

Ziółkowo jest zaopatrzone w energię elektryczną dostarczaną przez ENEA S.A. i ta firma prowadzi wszelkie inwestycje związane z zaopatrzeniem w energię. Wieś jak i cała gmina jest telefonizowana w 100% oraz znajduje się w zasięgu wszystkich obecnie działających sieci telefonii komórkowej.

4. Ocena mocnych i słabych stron Ziółkowa (analiza SWOT)

<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywni i zintegrowani mieszkańcy - działające organizacje społeczne: KGW, OSP, kółko rolnicze, - aktywna rada sołecka - świetlica dobrze utrzymana - funkcjonujący sklep - plac zabaw - chodniki - muszla koncertowa - boisko do siatkówki, piłki ręcznej - pełna infrastruktura techniczna - przystanek autobusowy - dobre położenie wsi, łatwy dojazd do Gostynia - zadrzewienia przydrożne - zespół pałacowo parkowy 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - w świetlicy brak toalet (wymagana rozbudowa i remont) - zły stan dróg gminnych i powiatowych - słabe oświetlenie chodników - zaniedbany park - zarośnięte rowy - mało kraterk ściekowych przy kanalizacji deszczowej - nielegalne podłączenie szamb do kanalizacji deszczowej (smród)
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój budownictwa jednorodzinnego (inwestorzy z Gostynia) - finansowanie projektów z pieniędzy Unii Europejskiej - remont i rozbudowa świetlicy 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - patologie społeczne - wypadki drogowe - ucieczka młodych - klęski żywiołowe

Jak wynika z analizy SWOT, do silnych stron Ziółkowa należą przede wszystkim aktywni mieszkańcy, dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna oraz dobre położenie w niewielkiej odległości od siedziby gminy - Gostynia. Natomiast

słabością, hamującą rozwój kultury i sportu na wsi, jest mała świetlica wiejska, która wymaga rozbudowy i modernizacji. Szczególnie konieczna jest budowa toalet oraz rewitalizacja zaniedbanego parku wiejskiego. Wykorzystując mocną stronę, jaką są aktywni mieszkańcy, oraz korzystając z szansy, jaką daje możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań na obszarach wiejskich, można zlikwidować słabości, szczególnie braki występujące w świetlicy wiejskiej, która już pełni funkcję integracji mieszkańców, a rozbudowa i modernizacja stworzy jeszcze lepsze warunki rozwoju społeczności lokalnej.

Analizując powyższe, mieszkańcy wyznaczyli priorytety rozwojowe Ziółkowa i ułożyli je w plan działań.

5. Opis planowanych zadań w perspektywie 7 lat od dnia przyjęcia dokumentu.

Podczas warsztatów uczestnicy ustalili dla Ziółkowa cztery zadania priorytetowe;

- Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem otoczenia jako miejsca spotkań i integracji społeczności wsi (centrum kulturalne wsi), z bogatym programem kulturalnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych, miejsce funkcjonowania przedszkola objazdowego i kawiarenki internetowej, miejsce organizacji szkoleń, kursów oraz zaplecze dla boiska sportowego.

Szacunkowy koszt 800 tys. zł pokryty w 50% ze środków własnych gminy, w 50% ze środków zewnętrznych.

- Remont nawierzchni dróg, budowa chodników – ścieżek rowerowych oraz modernizacja oświetlenia ulicznego jako działanie skierowane na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawę estetyki centrum wsi.

Szacunkowy koszt 1 milion zł pokryty w 50% ze środków własnych gminy, w 50% ze środków zewnętrznych.

- Odnowienie i uporządkowanie parku jako miejsca wpływającego na jakość życia na wsi, park będzie miejscem rekreacji i wypoczynku mieszkańców, przyczyni się do wzrostu atrakcyjności wsi.

Szacunkowy koszt 300 tys. zł pokryty w 100% ze środków własnych gminy.

Harmonogram realizacji zadań

rok nazwa	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej								
Zagospodarowanie otoczenia świetlicy								
Remont nawierzchni dróg								
Budowa chodników i ścieżek rowerowych								
Modernizacja oświetlenia								
Odnowienie i porządkowanie parku								

W związku z decyzjami Zebrania Wiejskiego ustala się dla miejscowości Ziółkowo dwa kierunki rozwoju:

1. Stworzenie warunków do rozwoju kultury i sportu na wsi:

Projekty:

- a. Rozbudowa i remont świetlicy
- b. Zagospodarowanie otoczenia świetlicy, w tym budowa parkingu
- c. Odnowienie parku

2. Zagospodarowanie wsi i poprawa bezpieczeństwa.

Projekty:

- a. Remonty nawierzchni dróg
- b. Budowa chodników i ścieżek rowerowych
- c. Modernizacja oświetlenia

6. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Szczególnym obszarem mającym istotne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych jest obszar stanowiący centrum wsi Ziółkowo. W obszarze tym położona jest między innymi świetlica wiejska, w otoczeniu której znajduje się parking dla mieszkańców z niej korzystających. Do świetlicy prowadzą z każdej strony wsi chodniki, będące jednocześnie traktami pieszymi do położonego obok świetlicy przystanku autobusowego. Wzdłuż drogi przebiegającej przez wieś funkcjonuje oświetlenie uliczne. Dzięki swemu położeniu w centrum wsi i istniejącej infrastrukturze obiekt świetlicy może dobrze spełniać funkcje integracyjne mieszkańców wsi.

Opracowanie na podstawie wyników warsztatów przeprowadzonych podczas Zebrania Wiejskiego Wsi Ziółkowo z dnia 18 listopada 2009 r. oraz dokumentów źródłowych Urzędu Miejskiego w Gostyniu.

Krzysztof Fekecz, inspektor ds. pozyskiwania środków zewnętrznych, BP

Przewodniczący Rady

/-/ Grzegorz Skorupski